

## ВИСНОВОК

### Комісії щодо розгляду звернень у сфері містобудівної діяльності Державної інспекції архітектури та містобудування України

від «24» грудня 2024 року

**Місце проведення засідання:** м. Київ, бульвар Лесі України, 26-Б, 5 поверх, 515 каб.

**Склад Комісії, що здійснювала розгляд звернення:**

Голова Комісії	Нікітчина І.В.
Заступник голови Комісії	Рябчинський А.М.
Член Комісії	Сударенко Д.В.
Член Комісії	Кузнецов С.О.
Секретар Комісії	Скиба С.А.

**Стосовно:** розгляду звернення Глеби Віктора Юрійовича - голови ГО «Містобудівна платформа «Ренесанс» (44821710), вх.№ Г/3407/08-24 від 26 листопада 2024 року, щодо нового будівництва Національного військового меморіального кладовища на земельних ділянках з кадастровими номерами: [REDACTED], [REDACTED] за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади.

**Рекомендації щодо обґрунтованості або необґрунтованості позапланової перевірки, а також необхідності її проведення на підставі звернення:**

Відповідно до матеріалів звернення, усних пояснень та доповнень, отриманих під час розгляду Комісії, зареєстрованих ДІАМ 24.12.2024 за № Г/3656/08-24, заявником порушуються питання необхідності здійснення державного архітектурно-будівельного контролю за дотриманням замовником: Державна установа «Національне військове меморіальне кладовище» (ДУ «НВМК») (45022710), проектними організаціями: ТОВ «Інжиніринг-Холдинг» (38045210), ПП «Терра Інжиніринг» (36404096), ГАП Дербін Сергій Володимирович (АА 004491), генеральним підрядником КОНСОРЦІУМ «БІЛДІНГ ЮА» (45570957), експертною організацією: Державне підприємство «Спеціалізована державна експертна організація - Центральна служба Української державної будівельної експертизи» (ДП «Укрдержбудекспертиза») (35691621) вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм і правил під час виконання підготовчих та будівельних робіт за дозволом на виконання будівельних робіт ІУ013240814696 від 23.08.2024 «Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади, I черга будівництва (1-2 пускові комплекси)», з урахуванням результатів проектування за стадіями: ескізний проект (ЕП), проект (П), санітарно-епідеміологічних, соціальних наслідків, негативного впливу планованої діяльності на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища, виконання міжнародних зобов'язань України.

За кваліфікацією небезпеки та оцінки наслідків для довкілля через порушення державних будівельних норм, Земельного та Водного кодексів України, міжнародних зобов'язань України, зокрема Бернської конвенції, ГО «Містобудівна платформа «Ренесанс» визначено такі ризики та порушення:

1. Схвалений у 2023 році ескізний проект, не відповідає відкоригованому у 2024 році, не передбачав будівництва на підтоплених територіях та облаштування дренажної

системи, змінений докорінно рішеннями I черги будівництва (1-2 пускові комплекси).

2. Зміна цільового призначення земельних ділянок природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення з порушенням Земельного кодексу України.

За містобудівною документацією регіонального рівня: Схема планування території Києво-Святошинського району Київської області та Схеми планування Київської області територія будівництва НВМК досі є територією зеленого поясу (Смарагдової мережі), земельні ділянки з кадастровими номерами: [REDACTED], [REDACTED] за землевпорядною документацією обліковувалися як лісові угіддя: ліси I-категорії (ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення).

3. Проектні рішення стадії ЕП в частині розміщення об'єктів нового будівництва: готельно-ресторанного комплексу, музейно-виставкового комплексу не відповідають цільовому призначенню земельних ділянок: 07.09 - земельні ділянки загального користування відведені під місця поховання.

4. Будувати кладовища на територіях зі складними гідро-геологічними умовами (зсуви і обвали, затоплення та підтоплення талими, дощовими, ґрунтовими водами) заборонено, є порушенням державних санітарних норм. Чинним законодавством не передбачено погодження відхилень від санітарних норм шляхом компенсаційних заходів.

5. Відсутність централізованої каналізації, локальні очисні споруди заборонено облаштовувати на підтоплених територіях.

6. Не виконано інженерно-гідрологічні дослідження, зокрема, щодо режиму та руху ґрунтових вод, не розраховувався об'єм ґрунтових вод для їх відведення з місць поховань.

7. Бітумно-мастильні матеріали внутрішньої та зовнішньої гідроізоляції колодязів дренажної мережі пониження ґрунтових вод, які вже затоплені, потрапляють у водні горизонти, що є безпосередньою надзвичайною загрозою високого ступеню впливу оскільки побудовані на існуючих струмках (джерелах) водних об'єктів.

8. На території будівництва наявний водний об'єкт, однак відомості про нього відсутні в експертних звітах. Проектом I черги будівництва передбачено будівництво штучної водойми (ставка) з водопропускною спорудою у знижені місця прилеглої території, становить загрозу підтоплення Південного кладовища.

Відповідно до ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» проектна документація на будівництво має відповідати положенням законодавства, вимогам містобудівної документації, будівельних норм, правил та нормативних документів, обов'язковість використання яких встановлено законодавством.

#### **Щодо пункту 1.**

У Реєстрі будівельної діяльності Єдиної електронної системи у сфері будівництва (далі - ЄДЕССБ) наявна така інформація щодо стадій проектування та експертизи:

- стадія ЕП, «Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади»: проектна документація PD01:0651-7295-8229-4678, редакція №4 від 01.12.2023, видавник: ТОВ «Інжиніринг-Холдинг»; експертиза проекту EX01:7792-4563-2605-5771, редакція № 2 від 15.12.2023, видавник: ДП «Укрдержбудекспертиза», експертний звіт № 00-0492/01-23/ЦБ від 04.12.2023 (позитивний); наказ Міністерства у справах ветеранів України від 19.12.2023 № 338 про схвалення проекту PD01:0651-7295-8229-4678, підписант: Міністр Ю.А.Лапугіна;
- стадія ЕП: «Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади (Коригування)»: проектна документація PD01:8354-7014-0073-7744, редакція №5

від 18.06.2024, видавник: ТОВ «Інжиніринг-Холдинг»; експертиза проекту EX01:8996-8923-2636-4241 редакція № 1 від 20.06.2024, видавник: ДП «Укрдержбудекспертиза», експертний звіт №00-0278/01-24/ЦБ від 20.06.2024 (позитивний); з виходом даного експертного звіту, експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» №00-0492/01-23/ЦБ від 04.12.2023 втрачає чинність; наказ Міністерства у справах ветеранів України №194 від 25.06.2024 про схвалення проекту PD01:8354-7014-0073-7744 у документах ЄДЕССБ не виявлено;

- стадія проект (П): «Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади»: проектна документація PD01:0260-8249-6590-7965, редакція № 5 від 28.06.2024 (I черга будівництва (1-2 пускові комплекси), видавник: ПП «Терра Інжиніринг», субпроектувальник: ТОВ «Інжиніринг-Холдинг»; експертиза проекту EX01:2958-6495-7914-4545, редакція № 1 від 28.06.2024, видавник: ДП «Укрдержбудекспертиза», експертний звіт № 00-0239/01-24/ЦБ від 28.06.2024 (позитивний); документ про затвердження внесено до ЄДЕССБ за реєстраційним номером ZA01:0031-9771-7925-2381 від 09.08.2024 - Наказ Міністерства у справах ветеранів України № 202 від 01.07.2024, підписант: в.о. Міністра О.В.Порхун.

Законом України №3505-IX від 08.12.2023 «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення будівництва та експлуатації Національного військового меморіального кладовища» (далі – Закон № 3505-IX) пункт 1<sup>1</sup> розділу VI «Прикінцеві положення» Закону України «Про поховання та похоронну справу» викладено в такій редакції: «1<sup>1</sup>. Встановити, що під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, місце розташування Національного військового меморіального кладовища визначається без проведення публічного обговорення намірів будівництва на території територіальної громади та без прийняття органом місцевого самоврядування рішення про розроблення відповідної містобудівної документації місцевого рівня, передбаченого частиною другою статті 23<sup>1</sup> цього Закону».

Дата набрання чинності Законом №3505-IX наступного за днем його опублікування, крім пункту 9 розділу I цього Закону, який набирає чинності з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення та цифровізації процедури оцінки впливу на довкілля» від 13.07.2023 № 3227-IX.

Закон №3505-IX опубліковано у «Голос України» №1 від 03.01.2024.

Таким чином, передача проектної документації «Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади» PD01:0651-7295-8229-4678, редакція №4 від 01.12.2023, видавник: ТОВ «Інжиніринг-Холдинг»; експертиза проекту EX01:7792-4563-2605-5771, редакція № 2 від 15.12.2023, видавник: ДП «Укрдержбудекспертиза», експертний звіт № 00-0492/01-23/ЦБ від 04.12.2023 (позитивний); наказ Міністерства у справах ветеранів України від 19.12.2023 № 338 про схвалення проекту PD01:0651-7295-8229-4678, здійснено за відсутності змін до містобудівної документації та процедури стратегічної екологічної оцінки (СЕО) документа державного планування, з порушенням абзацу першого частини першої статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» - без врахування вимог містобудівної документації.

### **Щодо пункту 2.**

Перегляд рішень щодо зміни цільового призначення земельних ділянок не належить до компетенції ДІАМ.

Законом №3505-IX доповнено пункт 27 розділу X «Перехідні положення» Земельного

кодексу України підпунктом 22<sup>1</sup>, зокрема, такого змісту: «зміна цільового призначення земельних ділянок, відомості про які внесені до Державного земельного кадастру, які передаються у постійне користування державній установі або державному підприємству, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, для розміщення Національного військового меморіального кладовища, не потребує розроблення документації із землеустрою, крім випадків необхідності поділу, об'єднання земельних ділянок. Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про зміну цільового призначення такої земельної ділянки здійснюється на підставі рішення відповідного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування про зміну цільового призначення земельної ділянки. Не допускається зміна цільового призначення земельних ділянок на умовах, визначених цим підпунктом, на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, землях водного фонду, а також територіях житлової забудови, визначених затвердженою містобудівною документацією на місцевому рівні».

Разом з тим пунктом 9<sup>11</sup> розділу V Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (згідно із Законом № 3505-IX) встановлено, що проектування Національного військового меморіального кладовища здійснюється без одержання містобудівних умов та обмежень забудови земельних ділянок, з дотриманням обмежень у використанні земель.

Відповідно частини другої статті 3 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору України.

Тобто, Законом України № 436/96-ВР від 29.10.1996 «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» визнаються обмеження у використанні земель іншого природоохоронного призначення. Конвенція набрала чинності в Україні 01.05.1999, є частиною національного законодавства України відповідно до статті 9 Конституції України та статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України». Формування Смарагдової мережі є одним із завдань, визначених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, яка набрала чинності 01.09.2017.

На 39-засіданні Постійного комітету Конвенції 3-6 грудня 2019 року у Страсбурзі території за номером UA0000338 та назвою: «Pryirpinnya and Chemechy Forest» включено до Списку територій Смарагдової мережі особливого охоронного інтересу, <https://rm.coe.int/updated-list-of-officially-adopted-emerald-sites-december-2019-/168098ef51>.

Межі території UA0000338 Pryirpinnya and Chemechy Forest загальною площею 6094,7000 га відображені на офіційних ресурсах Бернської конвенції <https://emerald.eea.europa.eu/#>, охоплюють земельні ділянки з кадастровими номерами: [REDACTED], [REDACTED], надані під будівництво НВМК.

Водночас, матеріали розділу 5. ОВНС тому 1 PD01:0651-7295-8229-4678 (стадія ЕП), матеріали розділу 5. ОВНС тому 1 PD01:8354-7014-0073-7744 (стадія ЕП) зазначають: вплив на тваринний світ не очікується. Вплив на рослинний світ. Компенсація зелених насаджень проєктом не передбачено. Вплив на природоохоронні території та об'єкти не очікується. У зоні впливу планованої діяльності відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території Смарагдової мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення, біосферних резерватів програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Вплив на навколишнє соціальне середовище не очікується. Вплив планованої діяльності на навколишнє техногенне середовище не очікується. Планована діяльність не має будь-яких специфічних або унікальних впливів на людину, які можуть спричинити захворювання або погіршення умов проживання

населення. Екологічний ризик планованої діяльності і вплив на умови життєдіяльності людини відсутній. Оцінка ризику впливу планованої діяльності на навколишнє середовище не проводилася, оскільки відсутні стаціонарні джерела викидів в атмосферу забруднюючих речовин. Відповідно до додатку Г ДБН А. 2.2-3-2014 склад ескізного проекту не передбачає виконання розділу ОВНС.

### **Щодо пункту 3.**

Відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» класифікатор видів цільового призначення земельних ділянок, видів функціонального призначення територій та співвідношення між ними, а також правила його застосування з визначенням категорій земель та видів цільового призначення земельних ділянок, які можуть встановлюватися в межах відповідної функціональної зони, затверджуються Кабінетом Міністрів України. Зазначені класифікатор та правила використовуються для ведення Державного земельного кадастру і містобудівного кадастру.

Класифікатор видів функціонального призначення територій та їх співвідношення з видами цільового призначення земельних ділянок (Додаток № 60 до Порядку ведення Державного земельного кадастру, затвердженого Постановою КМУ від 17.10.2012 № 1051) (далі – Класифікатор), для виду цільового призначення земельних ділянок «Земельні ділянки загального користування відведені під місця поховання» з кодом 07.09 у категорії земель рекреаційного призначення встановлює вид функціонального призначення території «Території кладовищ та крематоріїв» з кодом 20506.0 з переважним (основним) видом цільового призначення земельних ділянок з кодом 07.09 та з кодом 08.01 «Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини», а також супутні види цільового призначення земельних ділянок з кодами:

- 04.10 «Для збереження та використання пам'яток природи»;
- 05.01 «Земельні ділянки іншого природоохоронного призначення (земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу наукову цінність, та які надаються для збереження і використання цих об'єктів, проведення наукових досліджень, освітньої та виховної роботи)»;
- 11.04 «Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води)»;
- 11.07 «Земельні ділянки загального користування, які використовуються як зелені насадження спеціального призначення»;
- 13.01 «Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд телекомунікацій»;
- 13.03 «Для розміщення та експлуатації інших технічних засобів зв'язку»;
- 14.02 «Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної енергії».

Таким чином, згідно з Класифікатором територія з кодом 20506.0 «Території кладовищ та крематоріїв» та цільовим призначенням 07.09 «Земельні ділянки загального користування відведені під місця поховання» не може використовуватися для будівництва готельно-ресторанного та музейно-виставкового комплексів.

Разом з тим, в силу приписів статті 41 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється на об'єктах будівництва під час виконання підготовчих та будівельних робіт.

Відповідно до PD01:8354-7014-0073-7744 готельно-ресторанний комплекс належить до III-черги 1 пускового комплексу, музейно-виставковий комплекс - до IV-черги будівництва НВМК.

Дозвіл на виконання будівельних робіт III - IV черги нового будівництва Національного військового меморіального кладовища за адресою: [REDACTED] область, [REDACTED] район, в межах [REDACTED] територіальної громади ДІАМ не надавався, будівельні роботи не ведуться.

#### **Щодо пункту 4.**

Висновок уповноваженого органу містобудування та архітектури Фастівської районної військової адміністрації про можливість розміщення на земельних ділянках Національного військового меморіального кладовища, реєстраційний номер у ЄДЕССБ ХВ01:9170-1218-6838-0074 від 31.08.2023, наданий відповідно до постанови КМУ від 19.08.2023 року № 870 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проектування Національного військового меморіального кладовища», вважається особливим видом містобудівних умов та обмежень, не визначав можливості будівництва на територіях із складними інженерно-геологічними та техногенними умовами.

Відповідно до пунктів 3.3, 3.4 ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» територія ділянки, відведеної під кладовище, не повинна піддаватись дії зсувів і обвалів, затоплюватися чи підтоплюватися талими, дощовими і паводковими водами та має характеризуватись легко аерованими ґрунтами. Ділянка повинна мати схил у протилежний бік від населеного пункту і відкритих водоймищ, які використовуються для господарсько-побутових потреб.

Максимальний рівень стояння ґрунтових вод від поверхні землі на ділянці має бути не меншим 2-х метрів, якщо ґрунтові води знаходяться на рівні вище 2-х метрів від поверхні ґрунту, земельна ділянка повинна бути признана непридатною під кладовище.

#### **Щодо пункту 5.**

Розділом 5.1. ДБН Б 2.2-1:2008 «Кладовища, крематорії та колумбарії. Норми проектування» не передбачено застосування технології локальних очисних споруд за відсутності централізованої каналізації.

Відповідно до пункту 5.1.10 у разі відсутності каналізаційних мереж на території кладовища для відвідувачів передбачають туалети з водонепроникним вигребом, до якого забезпечено вільний під'їзд асенізаційного транспорту, або біотуалети з радіусом обслуговування відповідно до їх технічних характеристик. Відповідно до пункту 5.1.11 відведення побутових стічних вод від споруд і громадських туалетів треба здійснювати в міську чи селищну мережу каналізації.

Відповідно до листа Фастівської РВА Київської області № 06-69/3351 від 25.08.2023 щодо надання технічних умов зазначено: поблизу території, запланованої для розміщення НВМК, відсутні мережі централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, забезпечення об'єктів водопостачанням та водовідведенням забезпечити проектними рішеннями.

Запропоновані проектом станції біологічної очистки стічних вод Organic BaseC є герметичними спорудами та забезпечують високий ступінь очистки господарсько-побутових стічних вод (до 99%), не шкодять навколишньому середовищу.

#### **Щодо пункту 6.**

Згідно з пунктом 4.16 ДБН А.2.2-3:2014 виконання інженерних вишукувань відповідно до ДБН А.2.1-1 є обов'язковим для проектування нового будівництва.

Згідно з ДБН А.2.1-1-2008 «Інженерні вишукування для будівництва» інженерні вишукування для будівництва є видом науково-технічної діяльності, що забезпечує вивчення природних і техногенних умов територій (ділянок) об'єктів будівництва, розроблення прогнозів взаємодії об'єктів будівництва з навколишнім середовищем, розроблення усіх видів проектів (у тому числі інженерної підготовки територій, захисту територій і об'єктів від небезпечних процесів). Інженерні вишукування для будівництва включають такі види

вишукувань: інженерно-геодезичні, інженерно-геологічні, геотехнічні та інженерно-гідрогеологічні (у складі комплексних інженерно-геологічних вишукувань або окремо), інженерно-гідрометеорологічні; вишукування для раціонального використання та охорони навколишнього середовища; спеціалізовані (умовно вишуквальні). На стадії проект (П) виконуються основні обсяги вишукувань (до ста відсотків).

Відповідно до пункту 3.2.7.11 ДБН А.2.1-1-2008 комплексний інженерно-геологічний звіт має містити відомості й дані, необхідні для гідротехнічних розрахунків: перелік і глибини залягання водоносних горизонтів у зоні активної існуючої та планованої взаємодії об'єктів будівництва і підземної гідросфери; опис і графічне відображення граничних умов з оцінкою їх ролі у формуванні гідродинамічного режиму території; воднобалансові характеристики і особливості режиму підземних вод; гідродинамічну характеристику підземних вод; фільтраційні характеристики ґрунтів до глибини вивчення; наявність і характеристику негативних і небезпечних процесів у підземній гідросфері; виділення і опис інженерно-гідрогеологічних районів та ділянок; пошуковий і нормативний прогнози розвитку підземної гідросфери в зоні взаємодії; висновки та рекомендації.

Відповідно до ДБН В.1.1-25-2009 «Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення» вибір споруд і заходів з інженерного захисту територій, будівель і споруд слід проводити на основі техніко-економічного порівняння варіантів попередження та захисту, з урахуванням всіх видів дій і деформацій, рівня відповідальності об'єктів, вартості будівель і споруд, що захищаються, їх конструктивних і експлуатаційних особливостей, раціонального використання земельних ресурсів, містобудівних вимог, розмірів збитків, яким запобігають. Заходи з інженерного захисту території вибираються і проектуються на підставі аналізу матеріалів інженерних вишукувань згідно з ДБН А.2.1-1.

У ЄДЕССБ наявна інформація щодо таких інженерних вишукувань:

1. Технічний звіт по інженерно-геодезичним вишукуванням території зелених насаджень, загальною площею 240 га, на північ від с. [REDACTED], [REDACTED] району, [REDACTED] області, для складання топографічного плану в масштабі 1:500, липень 2023, виконавець: Інженерно-інвестиційна компанія ТОВ «ГеоТема» (44832476).

2. Науково-технічний звіт про інженерно-геологічні вишукування, стадія ЕП, (029-2023ІГВ), виконавець: ФОП Пархоменко В.Ю. Розвідана глибина до 6,0м, крок свердловин 220 м, дата проходки виробок 29.09.2023. Згідно з виконаними інженерно-геологічними вишукуваннями для вирішення питання щодо розташування ділянок для традиційних поховань – рекомендовано застосувати розроблену схему (графічний додаток № 3) щодо безпечного впливу граничних глибин залягання ґрунтових вод на ділянках, що відповідають вимогам ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України». Рекомендовано здійснити заходи, щодо пониження та відведення ґрунтових вод, а саме: а) на ділянці вишукувань в районі св.8: штучне підвищення планувальних відміток території, відведення атмосферних опадів, а також упорядкування поверхневих стоків з автомагістралі Одеса-Київ (Е95/М05), б) на інших підтоплених ділянках здійснити заходи шляхом розробки, підсіпки ґрунту. Кінцеве рішення, щодо виду комплексних заходів для пониження та відведення ГВ, слід здійснити після більш детальних обстежень, на наступних стадіях проектування (П, РП).

3. Технічний звіт про інженерно-геологічні вишукування, стадія П, видавник: ПП «Терра Інжиніринг», 2024. Розвідана глибина до 20,0 м. Інженерно-геологічними вишукуваннями встановлено: територія досліджень знаходиться в північно-західній частині Дніпровського артезіанського басейну. В межах розвіданої глибини (20,0м) рівень водоносного горизонту на період вишукувань (лютий 2024 р.) зафіксований на глибинах 0,3 - 2,9 м, що відповідає абсолютним відміткам 182,8-189,59м. Загальний напрямок ґрунтового потоку – в північному

напрямку. Живлення горизонту відбувається переважно за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, вод поверхневого та підземного стоку; в меншому разі – за рахунок гідравлічного зв'язку з водами р. Віта й штучних водойм та втрат з водогірних мереж на суміжних територіях. Розвантаження горизонту відбувається по за межами дослідженої території. Домінанта фактору живлення ґрунтового горизонту за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, передбачає залежність його рівня від пори року та кількості опадів. Прогнозний підйом рівня можливий на 1,2 м від зафіксованого при вишукуванні. При цьому, на деяких ділянках ґрунтові води будуть виходити на денну поверхню та підживлювати заболочені ділянки (наприклад, район свердловини № 39-41, де запроектований ангар).

Згідно з додатком Б ДБН В.1.1-25-2009 ділянка відноситься до підтоплених територій.

Впливовим інженерно-геологічним процесом у межах території вишукувань є її природне підтоплення з застійним гідрогеологічним режимом. У межах дослідженої території та поруч з нею притоки р. Віта, р. Стугна та р. Ірпінь басейну Дніпра, при відносно рівнинному рельєфі, завдали передумови для природного підтоплення території.

В с. [REDACTED] яке на півдні межує з дослідженою територією, бере початок р. Пітіль – один з 3-х струмків, які формують стік р. Віта. Внаслідок низьких фільтраційних характеристик глинистих ґрунтів, які привалюють в інженерно-геологічному розрізі, підтоплення більш активне.

Північна частина ділянки більш підтоплена: у її межах при рекогносцирувальному обстеженні виявлені численні заболочені ділянки. На час вишукувань болота прохідні, однак, при весняному водопіллі та сніготаненні, підземні води вийдуть на денну поверхню та затоплять окремі ділянки. Ці ділянки добре фіксуються за болотною рослинністю та кочкоподібним рельєфом.

Прогноз зміни інженерно-геологічних умов: техногенна діяльність людини може призвести до негативних змін інженерно-геологічних умов. Проходка будівельних котлованів, траншей, порушення природного стоку атмосферних опадів і талих вод за межами ділянки, прокладка водогірних комунікацій і витік води з них, забудова значної території, укладання асфальту або інших твердих покриттів на великих площах (зменшення активної площі фільтрації), може призвести до зміни умов міграції вологи в зоні аерації, а саме у верхній частині розрізу. При дотриманні будівельних норм, змін інженерно-геологічних умов ділянки не передбачається.

Вишукування здійснювались з метою вивчення інженерно-геологічних умов до глибини 8,0-20,0 м. з детальністю, достатньою для вибору типів фундаментів.

4. Відповідно до пункту 10 завдання на проектування (коригування) за реєстраційним номером ЄДЕССБ ZP01:0286-3193-8007-1715 (додаток до Договору №012-2024 від 27.03.2024) виконання додаткових інженерно-геологічних вишукувань покладено на ПП «Терра Інжиніринг».

Том 4. «Дренаж. 03/24-П.Д.» у складі PD01:0260-8249-6590-7965 (далі – Том.4) містить коротку інформацію щодо здійснення спеціалістами ПП «Терра Інжиніринг» додаткових вишукувань з визначення рівня ґрунтових вод, за якими розроблена схема розташування виробок та ліній гідроізопс. На період вишукувань підземні води були розкриті на глибині 0,5-3,0 м, на свердловинах 13, 16, 18 підземні води не було виявлено.

Матеріали додаткових інженерних вишукувань у складі проектної документації та у Реєстрі ЄДЕССБ «Звіти про проведені інженерно-геологічні та інженерно-гідрогеологічні вишукування» відсутні.

Том.4 містить відомості про розрахунки, виконані на підставі: А. М. Рокочинський, В. О. Турченко, П. П. Волк, С. М. Козішкурт, і Р. М. Коптюк, «Методичні вказівки 01-01-47 до виконання курсової роботи «Інженерні технології в зоні надмірного зволоження» для



здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Водна інженерія та водні технології» спеціальності 194; «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології» денної та заочної форми навчання.

Застосовані методичні вказівки призначені для проектування осушувальних систем залежно від природно-кліматичних умов, обґрунтування заходів щодо забезпечення створення і підтримання в кореневмісному шарі ґрунту оптимального водно-повітряного режиму відповідно до ДБН В. 2.4.-1-99 «Меліоративні системи і споруди», максимального використання осушуваних земель під сільськогосподарські культури. Так при визначенні розрахункової витрати дренажного стоку, застосовано формулу А.М. Янголя з  $qT$  - розрахунковим модулем 10%-ї забезпеченості в передпосівний період.

У частині 4.2 Тому 4 містяться суперечливі відомості, що розрахунок параметрів дренажу виконано за зовнішнім діаметром дрени,  $D_z = 0,1 \text{ м}$ , відстань між дренами  $E = 41,5 \text{ м}$  визначена з метою забезпечення норми осушення не більше 2,0 м упродовж тривалого періоду часу, в той час як розділом 4. «Дренаж» частини 1 «Пояснювальна записка глибину закладки (мінімальну)» дрени визначено за середньою нормою осушення -  $H_{ос} = 2,0 \text{ м}$ .

У пункті 4.3 «Конструктивні рішення» розділу 4. «Дренаж» частини 1 «Пояснювальна записка» зазначено, що дренаж влаштовується у вигляді перфорованих труб з обсіпкою щебенем фр.20-40, обгорнутий геотканиною, та про прийняті діаметри перфорованих труб відповідно до вимог ДБН В.1.1-25: 100 мм для дрени; 200 мм/315 мм для колекторів. Розрахунок діаметрів перфорованих труб у матеріалах Тому.4 відсутній.

#### **Щодо пункту 7.**

У пункті 4.3.2 «Оглядові колодязі» розділу 4. «Дренаж» частини 1 «Пояснювальна записка» Тому.4 зазначено: внутрішні поверхні стін і днища колодязів обмащуються гарячим бітумом в кілька шарів загальною товщиною 4-5 мм по ґрунтовці з розчину бітуму в бензині або покриваються флюаотом. Зовнішня гідроізоляція стін, лотків і плит перекриття окрасочна з гарячого бітуму, що наноситься в декілька шарів (не менше двох) загальною товщиною 4-5 мм, по ґрунтовці з бітуму, розчиненого в бензині. На стиках збірних залізобетонних кілець при цьому слід передбачати наклейку смуг гниlostійкої тканини шириною 20-30 см. На ущільнену основу влаштовується бетонна підготовка товщиною 1.

1 пусковий комплекс 1 черги містить 34 колодязі, 2-пусковий комплекс 1 черги - 28.

Том 31 «Оцінка впливу на навколишнє середовище 03/24-П.ОВНС ОВНС» у складі PD01:0260-8249-6590-7965 (стадія II) не містить аналізу ризику впливу на здоров'я населення та навколишнє середовище нафтопродуктів, які потрапляють у водні горизонти внаслідок вищезазначених рішень.

#### **Щодо пункту 8.**

У розділі 5 «Штучна водойма (ставок)» частини 1 «Пояснювальна записка» зазначено, що для скидання вод з дренажної системи та дощової каналізації проектом у 1 пусковому комплексі I черги передбачено влаштування штучної водойми-ставка з водопропускною спорудою.

Проектну кількість води у водоймі визначено конструктивними параметрами виїмки водойми та складає 14055 м<sup>3</sup> (висота водойми 3,0 - 7,1 м, висота максимального рівня води 2,5 м). За розрахунком дощового стоку визначено можливу кількість злив до повного заповнення водного об'єкту (без врахування інфільтрації).

Відповідно до вимог пункту 14.4.2 ДБН Б.2.2-12:2019 передбачено водопропускну трубу  $D=1,0 \text{ м}$  на відмітці 176,50 м для «переливу» із штучної водойми в проектну водовідвідну каналу. Відвід води з проектною водовідвідною каналу передбачено в існуючий кювет, що проходить вздовж автомобільної дороги М-05, з подальшим перетіканням через існуючу трубу  $D=1,50 \text{ м}$  під а/д М-05.

Разом з тим, відповідно до пункту 5.1.15 ДБН Б 2.2-1:2008 «Кладовища, крематорії та колумбарії. Норми проектування» водовідведення з ділянок кладовищ із традиційним способом поховання в знижені місця прилеглих територій передбачають тільки за узгодженням з органами санітарно-епідеміологічного нагляду на місцях.

Том 31. «Оцінка впливу на навколишнє середовище. 03/24-П.ОВНС ОВНС» у складі PD01:0260-8249-6590-7965 (стадія П) не містить аналізу ризику впливу на здоров'я населення та навколишнє середовище можливого вмісту продуктів розкладу трупів у відведеній воді.

Матеріалами звернення доведено наявність загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища, виконання міжнародних зобов'язань України.

Відповідно до підпункту 7 пункту 11 Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 року № 553 посадові особи органів державного архітектурно-будівельного контролю під час проведення перевірки мають право залучати до проведення перевірок представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, експертних та громадських організацій (за погодженням з їх керівниками), фахівців галузевих науково-дослідних та науково-технічних організацій.

Враховуючи викладене та керуючись статтею 41 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», пунктом 7<sup>1</sup> Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 року № 553 та Положенням про Комісію щодо розгляду звернень у сфері містобудівної діяльності, затвердженим наказом Державної інспекції архітектури та містобудування України від 01 вересня 2021 року № 71, Комісія щодо розгляду звернень у сфері містобудівної діяльності ВИРШИЛА: обставини, викладені у зверненні, можуть бути підставою для здійснення позапланової перевірки.

**ГОЛОСУВАЛИ:**

«за» – 5, «проти» – немає, «утримались» – немає

**Рішення прийнято**

